

VIJESTI IZ INOZEMSTVA

25. OBLJETNICA BISKUPSTVA SVETOG OCA

25. rujna ove godine (1983) Sveti Otac Ivan Pavao II. s pjevačima i svetogodišnjim hodočasnicima iz raznih strana svijeta proslavio je 25. obljetnicu svoga biskupstva. Pavao VI. je poljskog svećenika Karla Wojtylu imenovao biskupom i 28. rujna 1958. g. u krakovskoj katedrali bio je posvećen za biskupa.

Nekoliko dana prije rimske sinode mnogi su svećenici i vjernici došli u Rim na svetogodišnje hodočašće i da Svetom Ocu čestitaju, s njime se raduju i s njime za njegov biskupski jubilej zahvale Gospodinu. Papa je želio da preko Euharistijskog slavija, što ga je on osobno predvodio na Trgu svetog Petra prisutni vjernici što više pjevaju. Pjevanje su predvodili pjevači iz 240 crkvenih pjevačkih zborova kojima je ravnao vlč. don Luigi Sessa iz Firenze. Zborovi su došli na svetogodišnje hodočašće i simpozij što ga je priredilo talijansko cecilijansko udruženje prigodom dviju značajnih obljetnica iz povijesti liturgijske glazbe:

1. Ove se godine navršava 80 godina (1903.) da je Pijo X. objavio *Motu proprio* o svetoj glazbi u kojem je postavio smione smjernice o obnovi liturgijske glazbe i ponovno ju je uzdigao na liturgijsko dostojanstvo.

2. Pred 20 godina (1963.) proglašena je saborska konstitucija *Sacrosanctum concilium* o svetoj liturgiji. Konstitucija od 112. do 121. broja (VI glava) donosi nove koncilске direktive o liturgijskoj glazbi, »blagu neprocjenjive vrijednosti«, koje će »biti to svetije što se tješnje poveže s liturgijskim činom« (SC 112).

Kod ove svečane svete mise papina biskupskog jubileja prednost je dana gregorijanskom pjevanju. Vjernici predvođeni pjevačima zborova pjevali su VIII. misu »De Angelis«, blisku vjernicima svakog jezika i naroda. Prisutni pjevački zborovi — i »Cappella Sistina — pjevali su i polifone, višeglasne svete skladbe: *Tu es Petrus* Perosija, *O Jesu Christe* Van Berchem, *Alleluja* Gabrielija, *Cantate Domino* G. Crocea, *Gaude Mater Polonia* Gorzyskog, dva korala *Dao si hranu* i *O kruše života*, tradicionalnu pjesmu *O Sanctissima* i završni zbor iz *Johannes-Passion* J. S. Bacha.

Sveti Otac Papa je na današnjoj liturgijskoj svečanosti govorio o važnosti i ulozi svete glazbe u svečanoj liturgiji i istakao da ona mora biti sveta umjetnost: »Vaše pjevanje jest liturgija, jest molitva, jest sudjelovanje kod božanske Žrtve koju Isus Krist obnavlja na oltaru preko svake svete mise. Ono vjernike pomaže da svoj duh podignu Bogu«. Sa svojim posebnim značajkama liturgijsko pjevanje je sastavni i nužni dio svečane liturgije koja je ovdje na zemlji odsjev one vječne liturgije što ćemo je na vijeke slaviti u Nebu. Liturgijsko pjevanje je tipični znak ugrađenosti vjernika u otajstvo Uskršnu Kristova: »Krist je himan Očev, i s Utjelovljenjem On je predao svoj Crkvi taj isti himan, to jest samoga sebe, da bi ga ona trajno pjevala do njegova povratka«.

A. M.

IGOR MARKEVIĆ, ruski dirigent i skladatelj (Kiev, 27. srpnja 1912 — Antibes, 7. ožujka 1983.), umro je iznenada prije nego je uspio proslaviti sedamdeseti rođendan — kako je želio — s nekim od orkestrara kojima je često dirigirao. Glazbeni svijet je izgubio ne samo velikog dirigenta nego i skladatelja, muzikologa, pedagoga i glazbenog pisca.

Neobičan životni put ovoga glazbenika dovodi ga iz njegove rodne Ukrajine u Švicarsku a zatim tridesetih godina ovoga stoljeća u umjetnički uzavreli Pariz. Tu je na »Ecole Normale de Musique« učio kod A. Cortota, N. Boulanger, H. Scherchen. Suradivao je i prijateljevao sa C. Ramuzom, J. Cocteauom te sa sunarodnjakom S. Diagilevom za kojega je skladao i jedan balet (1931).

Bio je poznat i cijenjen kao dirigent velikog formata. Dirigirao je u velikim glazbenim centrima Evrope, Amerike, Japana, Sovjetskog Saveza... poznatim orkestrima: Orchestre Lamoureux, Orchestre symphonique de Montréal, Santa Cecilia u Rimu, Opera u Monte Carlo, Maggio Musicale Fiorentino, Orchestra della RAI di Torino... Predavao je dirigiranje na glazbenim tečajevima Mozarteuma u Salzburgu, Meksiku, Moskvi, u Monte Carlo i odgojio čitavu plejadu mladih dirigenata. Dirigirao je precizno, muzikalno, stilski s izrazitom personalnošću i urođenim autoritetom. Temeljito bi proučio partituru i dirigiranje podvrgao glazbenom izražaju. Ubrajaju ga u najautentičnije interpreatore suvremene glazbe.

Kao skladatelj ispočetka je bio pristaša I. Stravinskog, a onda izradio svoj vlastiti glazbeni izričaj s bogatom ljudskom i glazbenom osobnošću.

A. M.

JEAN-JACQUES GRÜNENWALD, francuski skladatelj i koncertist na orguljama, švicarskog podrijetla (Annecy, 2. veljače 1911. — Paris, 19. prosinca 1982.) preminuo u svom privatnom stanu u Parizu. Iščezao je još jedan improvizator i interpretator francuske orguljaške škole, jedan od mnogobrojnih učenika Marcela Dupréa.

Naprotiv mnogim umjetnicima koji se od rane mladosti opredjeljuju za jednu umjetnost, J. J. Grünwald imao je smisla, snage i sposobnosti i za drugu umjetnost (1941. diplomirao je arhitekturu) a u isto vrijeme odlično je učio i glazbene nauke. Studirao je na »Conservatoire National Supérieur de Musique«. Bio je učenik M. Dupréa, N. Gallona, H. Büssera, F. Gauberta. Marljivo je učio i dobivao nagrade: iz orgulja dobio je prvu nagradu (1935) te prvu nagradu iz kompozicije, a 1939. dobio je prvu nagradu »Second Grand Prix de Rome«.

Bio je orguljaš u crkvi Saint-Pierre-de-Montrouge u Parizu. Predavao je na »Schola cantorum« u Parizu i na konzervatoriju u Genevi (Švicarska).

Posebno je poznao i volio duhovnu glazbu, rado je improvizirao u starim modusima, ritmovima i tradicionalnim oblicima. Neumorni koncertist na orguljama — priredio je preko 1500 koncerata — obišao je SAD, Italiju, Francusku, Belgiju... Slušaocima je pružio priliku da uživaju u najboljim djelima orguljaške literature raznih glazbenih stilova. Suverena tehnika, dotjerani glazbeni osjećaj, bogata glazbena kultura dopuštali su mu da savršeno interpretira djela klasika i suvremene glazbene umjetnosti.

Snimio je: sva Bachova djela za orgulje Frescobaldija, N. Grignya, dvanaest velikih skladbi za orgulje C. Francka i mnoge *Noëls* starih francuskih majstora.

Veliki majstor orgulja Jean-Jacques Grünwald od prosinca 1982. godine počiva u miru Božjem na pariškom groblju Pere-Lachaise.

A. M.